
DakShinamurti Upanishad

దక్షిణామూర్త్యుపనిషత్

Document Information

Text title : DakShinamurti Upanishad

File name : dakshina_upan.itx

Category : upanishhat, shiva

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 49 / 108; Krishna Yajurveda - Shaiva upanishad

Latest update : Mar. 19, 2000

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 30, 2023

sanskritdocuments.org

దక్షిణామూర్త్యుపనిషత్

యన్మోనవ్యాఖ్యాయా మౌనిపటలం క్షణమాత్రతః |
మహామానపదం యాతి స హి మే పరమా గతిః ||

ఓం సహ నావవతు | సహ నౌ భునక్తు | సహ వీర్యం కరవావహై |
తేజస్వినావధీతమస్తు మా విద్విషావహై ||

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||

ఓం బ్రహ్మావరే మహాభాణీరవటమూలే మహాసత్రాయ సమేతా
మహర్షయః శౌనకాదయస్తే హ సమితృణయస్తత్త్వజ్ఞాసవో
మార్కణ్డేయం చిరజీవినముపసమేత్య పప్రచుః కేన త్వం
చిరం జీవసి కేన వానన్దమనుభవసీతి | పరమరహస్యశివ-
తత్త్వజ్ఞానేనీతి స హోవాచ | కిం తత్పరమరహస్యశివతత్త్వజ్ఞానమ్ |
తత్ర కో దేవః | కే మన్తాః | కో జపః | కా ముద్రా | కా నిష్ఠా |
కిం తజ్ఞానసాధనమ్ | కః పరికరః | కో బలిః | కః కాలః |

కిం తత్థానమితి | స హోవాచ | యేన దక్షిణాముఖః శివోపరోక్షీకృతో
భవతి తత్పరమరహస్యశివతత్త్వజ్ఞానమ్ | యః సర్వోపరమే కాలే
సర్వానాత్మన్యూపసంహృత్య స్వాత్మానన్దసుఖే మోదతే ప్రకాశతే
వా స దేవః | అత్రైతే మన్తరహస్యశ్లోకా భవన్తి | మేధా
దక్షిణామూర్తిమన్తస్య బ్రహ్మ ఋషిః | గాయత్రీ ఛందః |
దేవతా దక్షిణాస్యః | మన్త్రేణాఙ్గాస్యః | ఓం ఆదౌ నమ ఉచ్చార్ష్య
తతో భగవతే పదమ్ | దక్షిణేతి పదం పశ్చాన్నూర్తయే పదముద్ధరేత్ || ౧ ||

అస్మచ్ఛబ్దం చతుర్థ్యన్తం మేధాం ప్రజ్ఞాం పదం వదేత్ |
సముచ్చార్ష్య తతో వాయుబీజం చ్ఛం చ తతః పఠేత్ |
అగ్నిజాయాం తతస్త్విష చతుర్వింశాక్షరో మనుః || ౨ ||

ధ్యానమ్ ||

స్ఫటికరజతవర్ణం మౌక్తికీమక్షమాలా-

మమృతకలశవిద్యాం జ్ఞానముద్రాం కరాగ్రే ।
 దధతమురగకక్ష్యం చన్ద్రచూడం త్రినేత్రం
 విధృతవివిధభూషం దక్షిణామూర్తిమీడే ॥ 3॥

మస్త్రేణ న్యాసః ।
 ఆదౌ వేదాదిముచ్చార్య స్వరాద్యం సవిసర్గకమ్ ।
 పఞ్చార్ణం తత ఉద్ధృత్య అన్తరం సవిసర్గకమ్ ।
 అస్తే సముద్ధరేత్తారం మనురేష నవాక్షరః ॥ ౪॥

ముద్రాం భద్రార్థదాత్రీం స పరశుహరిణం బాహుభిర్బాహుమేకం
 జాన్వాసక్తం దధానో భుజగబిలసమాబద్ధకక్ష్యో వటాధః ।
 ఆసీనశ్చన్ద్రఖణ్ణప్రతిఘటితజటాక్షీరగౌరస్త్రినేత్రో
 దద్యాదాద్యః శుకాద్వైర్మునిభిరభివృతో భావశుద్ధిం భవో నః ॥ ౫॥

మస్త్రేణ న్యాసః బ్రహ్మర్షిన్యాసః -
 తారం బ్రాంనమ ఉచ్చార్య మాయాం వాగ్భవమేవ చ ।
 దక్షిణాపదముచ్చార్య తతః స్యాన్మూర్తయే పదమ్ ॥ ౬॥

జ్ఞానం దేహి పదం పశ్చాద్వహ్నిజాయాం తతో న్యసేత్ ।
 మనురష్టాదశార్ణోఽయం సర్వమస్త్రేషు గోపితః ॥ ౭॥

భస్మవ్యాపాణ్ణురఙ్గః శశికలధరో జ్ఞానమృద్రాక్షమాలా-
 వీణాపుస్తైర్విరాజత్కరకమలధరో యోగపట్టాభిరామః ।
 వ్యాఖ్యాపీఠే నిషణ్ణో మునివరనికరైః సేవ్యమానః ప్రసన్నః
 సవ్యాలః కృత్తివాసాః సతతమవతు నో దక్షిణామూర్తిరీశః ॥ ౮॥

మస్త్రేణ న్యాసః । [బ్రహ్మర్షిన్యాసః ।]
 తారం పరం రమాబీజం వదేత్సాంబశివాయ చ ।
 తుభ్యం చానలజాయాం మనుర్ద్వాదశవర్ణకః ॥ ౯॥

వీణాం కరైః పుస్తకమక్షమాలాం
 బిభ్రాణమభ్రాభగలం వరాధ్యమ్ ।
 ఫణీన్ద్రకక్ష్యం మునిభిః శుకాద్వైః
 సేవ్యం వటాధః కృతనీడమీడే ॥ ౧౦॥

విష్ణూ ఋషిరనుష్టువ్ ఛన్దః । దేవతా దక్షిణాస్యః ।
 మస్త్రేణ న్యాసః ।

తారం నమో భగవతే తుభ్యం వటపదం తతః ।

మూలేతి పదముచ్చార్య వాసినే పదముద్ధరేత్ ॥ ౧౧॥

ప్రజ్ఞామేధాపదం పశ్చాదాదిసిద్ధిం తతో వదేత్ ।

దాయినే పదముచ్చార్య మాయినే నమ ఉద్ధరేత్ ॥ ౧౨॥

వాగీశాయ తతః పశ్చాన్మహాజ్ఞానపదం తతః ।

వహ్నిజాయాం తతస్త్వేష ద్వాత్రింశద్వర్ణకో మనుః ।

ఆనుష్ఠభో మస్త్రరాజః సర్వమస్త్రోత్తమోతమః ॥ ౧౩॥

ధ్యానమ్ ।

ముద్రాపుస్తకవహ్నినాగవిలసద్బాహుం ప్రసన్నాననం

ముక్తాహారవిభూషణం శశికలాభాస్వత్కిరీటోజ్జ్వలమ్ ।

అజ్ఞానాపహమాదిమాదిమగిరామర్థం భవానీపతిం

న్యగ్రోధాన్తనివాసినం పరగురుం ధ్యాయామ్యభీష్టాప్తయే ॥ ౧౪॥

మానముద్రా ।

సోఽహమితి యావదాస్థితిః సనిష్ఠా భవతి ।

తదభేదేన మన్త్రాప్రేడనం జ్ఞానసాధనమ్ ।

చిత్తే తదేకతానతా పరికరః । అఙ్గచేష్టార్పణం బలిః ।

త్రీణి ధామాని కాలః । ద్వాదశాన్తపదం స్థానమితి ।

తే హ పునః శ్రద్ధధానాన్తం ప్రత్యూచుః ।

కథం వాఽస్యోదయః । కిం స్వరూపమ్ । కో వాఽస్యోపాసక ఇతి ।

స హోవాచ ।

వైరాగ్యతైలసమ్పూర్ణే భక్తివర్తినమన్వితే ।

ప్రబోధపూర్ణపాత్రే తు జ్ఞప్తిదీపం విలోకయేత్ ॥ ౧౫॥

మోహాన్ధకారే నిఃసారే ఉదేతి స్వయమేవ హి ।

వైరాగ్యమరణిం కృత్వా జ్ఞానం కృత్వోత్తరారణిమ్ ॥ ౧౬॥

గాఢతామిస్రసంశాన్త్యై గూఢమర్థం నివేదయేత్ ।

మోహభానుజసంక్రాన్తం వివేకాఖ్యం మృకణ్ణజమ్ ॥ ౧౭॥

తత్త్వావిచారపాశేన బద్ధం ద్వైతభయాతురమ్ ।

ఉజ్జీవయన్నిజానన్దే స్వస్వరూపేణ సంస్థితః ॥ ౧౮॥

శేముషీ దక్షిణా ప్రోక్తా సా యస్యాభీక్షణే ముఖమ్ ।

దక్షిణాభిముఖః ప్రోక్షః శివోఽసౌ బ్రహ్మవాదిభిః ॥ ౧౯ ॥

సర్గాదికాలే భగవాన్విరిఞ్చ-

రుపాస్యైనం సర్గసామర్థ్యమాప్య ।

తుతోష చిత్తే వాఞ్చితార్థాంశ్చ లభ్వా

ధన్యః సోపాస్యోపాసకో భవతి ధాతా ॥ ౨౦ ॥

య ఇమాం పరమరహస్యశివతత్త్వవిద్యామధీతే స సర్వపాపేభ్యో ముక్తో భవతి ।

య ఏవం వేద స కైవల్యమనుభవతీత్యుపనిషత్ ॥

ఓం సహ నావవతు । సహ నౌ భునక్తు । సహ వీర్యం కరవావహై ।

తేజస్వినావధీతమస్తు మా విద్విషావహై ॥

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ॥

ఇతి దక్షిణామూర్త్యుపనిషత్సమాప్తా ॥

Encoded by Sunder Hattangadi

——
DakShinamurti Upanishad

pdf was typeset on August 30, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

